

Dr. Öğr. Üyesi Ufuk TEKİN
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Ticaret Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

TÜKETİCİLERİN HAKSIZ REKABET HÜKÜMLERİNE GÖRE KORUNMASI

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER	XI
KISALTMALAR	XIX
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM HAKSIZ REKABETE İLİŞKİN HÜKÜMLERLE MENFAATİ KORUNANLAR

I. GENEL OLARAK	5
II. RAKİPLER	11
III. TÜKETİCİLER VE DİĞER PİYASA KATILIMCILARI (PİYASANIN KARŞI TARAFINDAKİLER)	12
1. Tüketiciler	12
A. Tüketici Terimi	12
a. Genel Olarak	12
b. Avrupa Birliği Hukukunda	14
c. İsviçre Hukukunda	16
d. Alman Hukukunda	19
e. Türk Hukukunda	20
B. Menfaati Korunan Tüketici Modeli	20

a.	Genel Olarak.....	20
aa.	Korunmaya Muhtaç (Hassas) Tüketicisi.....	21
bb.	Özerk (Hakim) Tüketicisi.....	22
cc.	Sorumlu (Bilinçli) Tüketicisi	24
dd.	Üret(k)en Tüketicisi	25
b.	Haksız Rekabet Hukukunda.....	26
aa.	Genel Olarak.....	26
bb.	Kural: Ortalama Tüketicinin Menfaatlerinin Korunması.....	31
aaa.	Genel Olarak.....	31
bbb.	Ortalama Tüketicisi Varsayımsal Bir Tüketicidir	34
ccc.	Ortalama Tüketicinin Özellikleri.....	37
cc.	İstisna: Hedef veya Korunmaya Muhtaç Tüketicinin Korunması.....	39
aaa.	Hedef Tüketicisi.....	39
bbb.	Korunmaya Muhtaç/Savunmasız Tüketici	41
aaaa.	Genel Olarak	41
bbbb.	Çocukluk ve Ergenlik.....	44
cccc.	Yaşlılık.....	45
dd.	Saflık ve Diğer Nedenler.....	47
2.	Diğer Piyasa Katılımcıları	47
IV.	TOPLUM (KAMU).....	49

İKİNCİ BÖLÜM
HAKSIZ REKABET HUKUKUNDA
TÜKETİCİNİN KORUNAN MENFAATİ İLE
TÜKETİCİLERİN MENFAATLERİNİN
KORUNDUĞU HAKSIZ REKABET
HALLERİ

I.	HAKSIZ REKABET HUKUKUNDA TÜKETİCİNİN KORUNAN MENFAATİ	51
1.	Genel Olarak.....	51
2.	Karar Verme Özgürlüğü	53

3.	Bilgi Alma Hakkı.....	55
II.	TÜKETİCİLERİN MENFAATLERİNİN KORUNDUĞU HAKSIZ REKABET HALLERİ.....	57
1.	Genel Olarak.....	57
2.	Tedarik Fiyatının Altında Satış Yapmak.....	58
	A. Genel Olarak.....	58
	B. Uygulanma Koşulları.....	62
	a. Genel Olarak.....	62
	b. Seçilmiş Bazı Mallar, İş Ürünleri veya Faaliyetler Sunmak	63
	c. Tedarik Fiyatının Altında Sunmak	64
	d. Birden Çok Kere Tedarik Fiyatının Altında Satışa Sunmak	65
	e. Sunumları Reklamlarında Özel Olarak Vurgulamak	67
	f. Kendisinin yahut Rakiplerinin İfa Yeteneği Hakkında Yanıltmak.....	70
	aa. Genel Olarak.....	70
	bb. Yanıltma Karinesi	74
3.	Ek Edimlerle Sunumun Gerçek Değeri Hakkında Yanıltmak.....	79
	A. Genel Olarak.....	79
	B. Uygulanma Koşulları	82
	a. Ek Edim Sunumu.....	82
	aa. Ek Edim	82
	aaa. Ek Edimin Ekonomik Açıdan Bağımsız Bir Değeri Olmalıdır	84
	bbb. Aslı Edimi Konu Edinen Bir İşlem Bulunmalıdır	86
	ccc. Ek Edim Bedelsiz yahut Cüz'i Bedelle Sunulmalıdır	88
	bb. Sunum	90
	b. Gerçek Değer Hakkında Yanıltmak	91
4.	Karar Verme Özgürüğünü Özellikle Saldırgan Satış Yöntemleri ile Sınırlamak.....	94

A.	Genel Olarak.....	94
B.	Uygulanma Koşulları.....	97
a.	Özellikle Saldırgan Satış Yöntemleri Kullanmak.....	97
aa.	Özellikle Saldırganlık Kavramı.....	97
bb.	Satış Yöntemleri.....	99
aaa.	Genel Olarak.....	99
bbb.	Reklam Yöntemlerinden Farkı.....	100
ccc.	Kapsamı.....	101
ddd.	Yayın Görünüm Biçimleri.....	103
b.	Karar Verme Özgürüğünü Sınırlamak	105
5.	Gizlemek Suretiyle Yanıltmak.....	108
A.	Genel Olarak.....	108
B.	Uygulanma Koşulları.....	110
a.	Genel Olarak.....	110
b.	Gizlemek.....	111
aa.	Genel Olarak.....	111
bb.	Gizlemenin Konusu	112
aaa.	Genel Olarak.....	112
bbb.	Özellikler.....	113
ccc.	Miktar	113
ddd.	Kullanım Amaçları	114
eee.	Yararlar.....	114
fff.	Tehlikeler	115
c.	Yanıltmak	117
6.	Taksitle Satış Sözleşmeleri veya Benzer Hukuki İşlemler ile Tüketici Kredilerine İlişkin Kamuya Yapılan İlanların Kanunda Öngörülen Zorunlu Hususları İçermemesi	117
A.	Genel Olarak.....	117
B.	Uygulanma Koşulları.....	120
a.	Taksitle Satış Sözleşmesinin veya Benzer Hukuki İşlemler ile Tüketici Kredilerinin Varlığı	120
aa.	Taksitle Satış Sözleşmesi veya Benzer Hukuki İşlemler.....	121
bb.	Tüketici Kredileri.....	123

---

b.	Kamuya Yapılan İlanların Kanunda Öngörülen Zorunlu Hususları İçermemesi	125
aa.	Kamuya Yapılan İlan Kavramı.....	125
bb.	Kanunda Öngörülen Zorunlu Hususlar.....	128
aaa.	Ortak Husus: Unvan.....	128
bbb.	Taksitle Satış Sözleşmesi veya Benzer Hukuki İşlemler Bakımından Öngörülenler.....	132
aaaa.	Peşin ve Toplam Satış Fiyatı.....	132
bbbb.	Taksitle Satıştan Kaynaklanan Ek Maliyet.....	133
ccc.	Tüketicileri Bakımından Öngörülenler 134	
aaaa.	Genel Olarak	134
bbbb.	Net Tutar.....	136
cccc.	Toplam Gider	136
dddd.	Yıllık Faiz.....	137
7.	Eksik veya Yanlış Bilgiler İçeren Sözleşme Formülleri Kullanmak.....	138
A.	Genel Olarak.....	138
B.	Uygulanma Koşulları	139
a.	Taksitle Satış yahut Tüketicili Kredisi Sözleşmeleri Sunulması veya Akdedilmesi.....	139
b.	Bazı Hususlara İlişkin Eksik veya Yanlış Bilgiler İçeren Sözleşme Formülleri Kullanmak.....	140
8.	Dürüstlük Kuralına Aykırı Genel İşlem Koşulları Kullanmak .	142
A.	Genel Olarak.....	142
B.	Uygulanma Koşulları	148
a.	Yanıltıcı Bir Şekilde Diğer Taraf Aleyhine Genel İşlem Koşulu Kullanmak	148
aa.	Yanıltıcı Olma.....	148
bb.	Diğer Taraf Aleyhine Olma.....	150
cc.	Genel İşlem Koşulu Kullanmak	150
b.	Kanuni Düzenlemelerden Önemli Ölçüde Ayrılmak veya Sözleşmenin Niteliğine Önemli Ölçüde Ayrırı Haklar ve Borçlar Dağılımı Öngörmek.....	151

aa. Kanuni Düzenlemelerden Önemli Ölçüde Ayrılmak	151
aaa. Kanuni Düzenleme Kavramı.....	151
bbb. Önemli Ölçüde Ayrılmak.....	152
bb. Sözleşmenin Niteliğine Önemli Ölçüde Aykırı Haklar ve Borçlar Dağılımı Öngörmek.....	153

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
HAKSIZ REKABETE İLİŞKİN
HÜKÜMLERLE TÜKETİCİYE SAĞLANAN
HUKUKİ KORUMA

I. GENEL OLARAK	155
II. AÇILABİLECEK DAVALAR.....	161
1. Tüketiciler Tarafından	161
A. Tespit [TTK m. 56/1-(a), İsvHRK m. 9/1-(c)]	161
B. Men [TTK m. 56/1-(b), İsvHRK m. 9/1-(a)].....	163
C. Ortadan Kaldırma [TTK m. 56/1-(c), İsvHRK m. 9/1-(b)]	165
D. Tazminat [TTK m. 56/1-(d), (e); İsvHRK m. 9/3].....	166
2. Bazı Kurum, Kuruluş veya Tüzel Kişiler Tarafından	172
A. Genel Olarak.....	172
B. Dava Açıabilecek Kişiler	174
C. Talep EdileBILECEK Hukuki Himayeler.....	177
III. DAVALI	178
IV. TÜKETİCİ UYUŞMAZLIĞI İLE TÜKETİCİ UYUŞMAZLIKLARININ ÇÖZÜM YOLLARI	179
1. Tüketicisi Uyuşmazlığı Kavramı.....	179
2. Tüketicisi Uyuşmazlıklarının Çözüm Yolları.....	182
A. Tüketicisi Hakem Heyeti	182
B. Tüketicisi Mahkemesi.....	184
3. Yetkili Mahkeme	187

V. ZAMANAŞIMI	187
SONUÇ	193
KAYNAKÇA	209